

Abonnement pour un an
300 piastres
Edition spéciale. 500 ptrs .

Adresse :
"Idjtihad," Constantinople

Téléph . st . 865

XXII ème ANNÉE

1927 , 15 Mars No 224

اجتهاد

IDJTIHAD

علمی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]
تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون
۳ ، اعلا کاغدلیسی ہ ایرادر .

ادارہ خانہ سی :
جفال اوغلندہ « اجتہاد ٹوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی ایکینجی سنہ

نومرو ۲۲۴ - ۱۵ مارت ۱۹۲۷

يوكسكه دوشمك

دوشمه دن برلره كوكدن متضرع الار
يوركم شهبه لرك طاندی زهردن دیشنی ؛
« حیرت آباد » آدی برعالمه دوشدم بیهوش
ایچهرک « آ کلامه » نك بین اریقن آتشی .

9 مارت 1927

ع . م .

آناطولی مطایری

چاقیر حافظ

— ۱ —

چاقیر حافظ، قصبه نك بویوك قهوه سنه کیردیکی زمان،
کشیف بردومان بولوطیله قارشیلانیدی. بودومانه کوچلکله
آلشسان کوزلری، برکوشه جك ارادی. صوبانك
قارشینده بوش بریر بولدی. صوبانك یاننده کی قومرال
صاقاللی خوجایه برسلام وره رك بیکه نك اوزرینه چومه لدی.
قومرال صاقاللی خوجا سلامی آلدقن صو کرا، یاننده کی
میوپ تحریرات کاتبنك قولاغنه اکیله رك صورتی :
— بویکی کانی طانیدکی ؟

تحریرات کانی کوزلینکی دوزه لدی. باشینی برآز
ایلری یه دوغرو اوزاندی. اوزون اوزادی یه یکی کلن
آدامی تدقیق ایتدکن صو کرا :

— ای کوره میورم اما . . . یکی کلش اوله جق ،
طانیامادم . . .

مفتی ، سیره ک سیاه صاقالنی قاشیدقن صو کرا
قهوه جی یه سسله ندی :

— اوغلم حسین . . . خوجا افندی یه بندن بر
قهوه یاب . . .

قهوه کلدی . مفتی ، قوشاغندن جیقاردینی بویوك
تنکه قوطی یی خوجایه فیلاته رق :

— بویور خوجام . . . برسیغاره صار . . .
خوجا سیغاره یی صارارکن، قصبه نك امامی اسکمله .

کرك بو منظومه ده کی وکرك [اورمانلریز] آدی
پارچه ده کی خیاللز وحسارلسان و آهنگ ذوق وهیجانك
خسته اولماقله برابر الك کوزلارینی دوبوریورلر .

قات قات بولوطلری باشمله دلدن

جیقدم ، چیقدم الك دیک یرینه کلدن

بردنره برقوش کی یوکسکدم

باشی قالدیروب کوه باقارکن

کتابك (کوچك شعرلر) قسمنده :

کیجه یاریسی ، بوش اولطلر ، آیاق سسلری، چاك
سمی، اولونك اولطه سنده سرلوحه لریله منظومه لر اولجه
بحث ایتدیکنم کی قورقو و اوهمام کوزه لایکنك
شعرلری درکه شاعرك « ژانر » ی غالباً صو کره لری
بو اوله جق .

چوق کنج اولمسنه رغماً بوقدر ایرکین و اوغون
کوزلکله دولو اولان پارچه لری بزه ویرن شاعر دن
دها چوق باشقه شیلر بکله یه بیلیرز . کرچه نظم
شکلر نده قافیه سز بیتلرنده و مصراع تنظیملرنده بعض
اهالی کوزه چارپیورسه ده بولسانی یکی، خیالی کنیش،
حسلری حقیقی و سوزلری صمیمی، بالخاصه الهامی
طغیانکار شاعره بویله شیلری آرامق الك صوک مسئله در .
کندیسنی بیله شاشیرتان بوالهام شلاله سندن شعریمزه
یوکسک اثرلر بکلرز . اساساً بونی :

بنی کیم آکلا سین کیملر دیکله سین

ایجمده بر چیقلق کی در سسک

ایجمده چیرپنان سنمیسک نه سک

بوکوکلم او قدر طاشقیندر آله . . .

قطعه سنده کنج شاعر سوبله یور .

صالح زکی

آوروپا حربی

(بسیقولوجیائی و تاریخی تدبیر)

بدی یوز کسور صحیفه لک و رسملی بوقیمتدار کتابی

همه حال او قویک فی : ۱ لیرادر

(عقل سلیم) هوماموریت خاطره لرینه کله جک نسخه لر منددوام ایدیله جک

سفی یکی کان مسافرك يانہ چكدی . سلام ویرد کدن
صو کرا :

— خو جام . . بویله نره دن تشریف ؟

چاقیر حافظ ، کوزلرینی مخاطبته چویردی وایچی
چکرك :

— استانبولدن ... کوزل یر ... فقط کچینلمیور..
معلوم فاضلانہ لیردرکه ، بزلر کبی قلیل بر اجرته تعیش
ایتمه یه محیور اولانلر ، مضایقه دن بردلو فور تو لایمیورلر..
چاقیر حافظ بوتون درد لرینی دو کدی . . پاراسزلقدن ،
مسلمکه اولان لاقیدیدن ، سنه لرحه مدرسه کوشه لرندہ
ویردیکی أمکک هیسچ بر فائده تأمین ایتمه دیکندن اوزون
اوزادی یه بحث ایتمدی . آرتق او مولوددن پارچه لر اوقیور ،
طریقت محمدیدن مثاللر کتیریوردی . تخریرات کاتبی
آ کلامادینی حالده ، قارشیشنده درران بسیط قیافتلی
خوجانک بویوک بر عالم اولدیغه ایمان ایدیور ، مفتی قصه یه
بویله بیلکلیلی خوجانک کلمه سفی خیره یوریوردی . فقط
امام کندی بیلمه دیکی شیلردن بحث ایدن بومسلمکداشنه
بک خوش نظرله باقییوردی .

چاقیر حافظ ، اللی بشلک بر آدامدی . چاقیر کوزلی
اولدیغندن هر کس اوکا « چاقیر کوزلی » دیور ، اسمنی بیلہ
سویله میوردی . ذاتاً اونک مکتب و مدرسه ارقاداشلری ده
اسمنی بیلمز لردی . چونکه مکتبده ایکن صیق صیق
اوکسوردیکندن بعضیلری « خیر تلامبه » دییورلر ،
دیگرلری ده فضله دیدی قودیمی اولماسندن و بر لاقیردی
در حال هر طرفه یایدیغندن « قرق آیاق » اسمنی
ویریورلردی .

احسانک مکتب حیاتی ده باشلی باشنه بر عالمدی .
اختیار بر طابور کاتبنک اوغلی اولان احسان ، سوقاق
آرالرنده قاید براق اوینامق ، مکتبده چالیشقان چو جو قلم
معذبلاک یاقمقله وقتی کچیریوردی . او ، هندسه درسندہ
مثالی تعریف ایدہ مدیکندن ، قرائت ده سطر باشلرنده
نقطه له ده دورمادیغندن ، علم حالده غسلاک شرط لرینی
آ کلامه مادیغندن صنفی دونمشدی . . اونی مکتبده هیسچ
کیمسه سومیوردی . ارقاداشلری بو فتنه چو جو قلم

نقرت ایدیور ، خوجالری بو تذبلی مکتبدن قوغمق
چاره لرینی دوشونیوردی . احسان بومکتبلردہ کچینه میه جکفی
آ کلامشدی . ذاتاً سوقا قده قاید براق اوینادیفی چو جو قلمدن
آرابه جی مهاجر سلیمانک اوغلی اوکا مدرسه لرده دها
راحت ایدہ بیلہ جکفی سویله مشدی . محله ده کی امام افندینک
آلینی اوپدی . آنسه سفی امامک خانمه رجایه کیتدی .
احسان مکتبدن قوغولمادن مدرسه یه دوشدی .

حقیقه مدرسه حیاتی اونک ایچون پک سویمیلیدی .
اوراده کندیسیله آلا ی ایدن بولونیوردی . کوچوک
فسنک اوزرنده کی بیاض صارینی اعتنا ایله صار دقندن
صو کرا مدرسه ده کی اورته خدمتلرینی یاییوردی . حافظ
احسان قولایینی بولمشدی . قرآن درس لرندہ صوچکیور ،
منطق ده اورته لق سوپوریور ، « علم حدیث » ده سبزه
آیقلییوردی . سنه لر بویله جه کچیوردی . مدرسه لرده
آفرین و مکافات قارنامق ایچون ، ساعت لرحه درس
کتابلرینک اوزرینه آنامق ایجاب ایتمیوردی . اوراده
خوجایه آبدست صوبی طاشیمق ، خوجانک البسه لرینی
سوپورمک ، ابی برلقمه اولدینی زمان خوجایی اونوتماق
درس لری صوکی ازرله مکدن . ها مقبول کورونیوردی .
احسانک اک بویوک ذوق آلدینی زمانلر ، کیجه لری
ارقاداشلریله کوچوک مدرسه او طه سندہ کچن ساعت لردی .
اوراده طوپلانییورلر ، فلکک چنبرندن کچمش اولان
زینل افندینک آ کلامدینی کوزمل حکایه لری دیکلیورلردی .
زینل ارقاداشلرینی اطرافنه طوپلایور ، بویوک برو قوف ایله
چاقینلقدن بحث ایدیوردی !

— آه مولالر . . بودیشاریده کوردیککر قادیلر
یوقی . . همان هپسی ارکک صحبتی ایچون جان ویرلر . .
جلب ایدیلہ مه یه جک قادین آذر . . بعضیلری
پارایه ، دیگرلری کسوزل یوزه ، بر جو قلم لری ده
یانیق سسلره قابیلرلر . . کیمیمی الهی دن ، کیمیمی
کوزمل شریقلردن ذوق آلیرلر . . اونلرک ذوقنه پایان
یوقدر . جناب خالق کناه یازما زسه ، دیبه جکم که بونلر
جنت ده حوریلرک بر مثالدر . . دوداقلرندن پال ،

ياناقلردن شکر آقار ... هم اودوداقلردن آقان بال ،
ياناقلرده طوبلاناں شکر انالک درون قلبه قادار
کیره ... »

زينل مولالانک بحث ايتديکی شيلر، بوتون مولالارک
رنگنی اوچورييور، کوزلرینی کوجولتيوردی . زواللی
چاقیر حافظ ، سواقده برکوزله راست کلديکی زمن
کندی کندینه « ايشته بال دوداقلی ، شکر ياناقلی بر
خاون ... » دیردی .. او، کيجهلری رؤياينده بوخانولرله
اوغراشيور ، کوندورلری اونلرک خياليله بوغوشيور ،
قادين کلمه سنی ايشيتديکی زمان قلبنک اکرين رکوشه سنک
صیلامقه اولديغنی فرق ايدييوردي .

برچوق کيجهلر رؤياينده هپ اريزون صاجلی ،
قيرمیزی دوداقلی ، سوزوک کوزلی قادینلری کورمش ،
تام صیجاق بر بوسه آله جنی زمان اويانمشدی .
چاقیر حافظ بوقادینلرله وصلتک آنجی رؤياده قابل
اوله بيله جگنی آکلایوردی ؛ چونکه کنديسنده کورل
بر يوز ، نه ده پارا واردی .. يالکز سسی بر آزيانيقجه
ایدی . چاقیر حافظ هر کون الهیلر اربليور . کندی
کندينه سسني برووا ايدييوردي . چاقیر حافظ يالکز
باشينه الهیلر اوقودقجه ، کوزلرینی ياشارييور ، بواميدینک
حقيقت اوله ميه جغدن قررقيوردی .

— ۳ —

حافظ مدرسه دن اجارنامه سنی آلوب چيققدن
صوکر قره کومروک جوارندکی بر محله نک کوجوک
مسجدينه امام اولدی . کونلرجه قادين يوزی کورمديکی
اوليوردی . سياه چارشافلره بورونه رک کچن قادینلری
آرزو دولو نظرله سوزييور ، دینده کی تستره ايچين ،
ايچين قينييوردي :

آه ... اخلاق عموميه بو قادار افسادانه قاييلماسه
ایدی ، هر حالده تسوانده بو درجه تستره رعایتکار
اولاژدی .

اونک ال بويوک دردی مقابله اوقومدی . ؛ چونکه
مدرسه ده کی زينل مولالا ، اوکا بر آقشام رمضانری
مقابله اوقويان حافظلری بر چوق قادینلرک بکندیکنی
سويله مشدی ..

رمضان کلنجه يه قادار قره کومروکده اوطوران
بحريه متقاعدلرندن رستم افنديک دلالتيله ايکی قوناغه
خصوصی درس ويرمه يه باشلادی . کيتديکی اولرده قهوه
کيتره ن آخر تلکلرک اللرینی صيقيور ، « ماشاله » ديه رک
يتشکن نومشو قيزلرینک ياناغنی اوقشيوردی . فقط بو
يقيميرلر حاظک آرزوسنی يرينه کيتره ميوردی .

رمضان کديکی زمان عباچيلر جامعند ايکندی
نمازندن اول قادینلره مقابله اوقومه يه باشلادی . او ،
هر وقت مقابله دن آريليرکن بر قادين الفانه انتظار
ايدييور ، کندينه زينل مولالانک سوبله ديکی کچی - کوز
سوزن بر قادينه تصادف ايتميوردی .

چاقیر حافظه قادینلر التفات اتمه مکده پک حقيدي .
قيصه بويی ، آجیق صاری يوزی ، چقير کوزی ، طاقه
ديشی وضعيف وجوديله اونی کيمسه سوه مندی . حتی
قره کومروکده تحصيل مأمورلرندن ناجی افنديک دول
همشيره سینه طالب اولدینی زمان بيله ، قرقاقی قادين بو
صورتاسز آدمی بکتمه مش کونلرجه محله ليلره : « آدوستلر ..
بو ياشدن صوکر بو حرفله اوتوروب کوکلی قارارنامام ..
رحمتلینک کولر يوزی اوزرينه بو آدامله ياشايه مام ..
ديه درد يانمشدی .

استانبولده کولکنه بر آتش ، حياتنه ريولداش بولاميه جغنی
آکلایان چاقیر حافظ کونک برنده استانبولی ترک ايتدی .
صيرتنه آتدغنی کوجوک بر هکبه جک ايله ششمندوفره
يیندی ودوغر ، کوتاهيه به کيتیدی . کوتاهيه ده اونک
اقرابادن « بايغین کوزليلر » واردی .

بر آقشام اوستی قصبه نک آشاغی محله لرندن برنده
اوطوران « بايغین کوزليلر » ک قابوسنی چالان چاقیر
حافظ ، اقربالرینک ياشنده يرله شمشدی « بايغین کوزليلر »
عائله سی هپ شاشی کوزلی اريدیغندن ، مملکتجه بواسمی
ويرمشلردی . هر کس اونلری بولقبه طانيوری .

— ۴ —

چاقیر حافظک راحتنه ديه جک يوقدی . اقربالرینک
ياشنده بملکارينی بييور ، اونلرک أونده ياتيور ، استانبولده
اولدینی کچی خصوصی درسار ويرييوردي . « بايغین
کوزليلر » عائله نک رئيسی متصرفک ياشنده سوزی کچن

ویریدی . فقط اشرفدن بایغین کوزلیلرک خاطرینه حرمة قصبهی ترک ایتمه سی جزاسیله اکتفا ایتدی .

— ۵ —

چاقیر حافظ بویکی کلدیکی قصبه ده هر کسدن حرمت کورسوردی . اونی سومه یین یوقدی . مفتی اوندن بحث ایتدکجه :

— مدرسه لر بویه آدام یتشدیرر ... چاقیر حافظک قافلسنده ، انتقادی بوتون بر قائم مقام کلدیمی ؟ مدرسه بو ... آدام یتشدیرر والسلام .. دیسوردی .

چاقیر حافظ قائم مقامک اونده کوچوک بر چوجوغی ارقوتیور ، قصبه ک چنارلی جامه نیک اماماغنی یاسیوردی . مفتی افندی اوکا کندی نیک اوطوردی متروک مدرسه ده براوطه ویرمشدی ، اوراده یانوب قالمیوردی . قائم مقامک اونده کی اوتوزاق بر خدمتچی قادی ن واردی . آل آل یاناقلری ، قوتلی وجودیله چاقیر حافظک کوزلرینه نه ده کوزل کورونیوردی . ذانا اونک سینه لر دئیری آرتان و بردرلو اکسبله یین دردی ، هر قادی ن سیاسی قارشیسنده باش کوستریوردی . عایشه نشانیلیدی بر سینه دئیری قهوه چی چیراغ نیک نشانلیسیدی . اونی اکی زیاده قورقوتان وروشوندن بوقظه ایدی . کلخان بکی اولان حسیندن قورقوبوردی . فقط عایشه ، رضا کوستردکن صوکر ااونک نه ضرر اوله جتدی .. چاقیر حافظ صوک چاره یه باش ووردی .. کوتاهیله ده بریکدیرمش اولدینی یارادن ایکی آلتون آیردی و برکون درسدن چیقارکن عایشه نیک قولاغنه :

— کوزل خانون .. سیکا ایکی صاریجی وار .. بو آقشام فقیری بر یوقلاسه ک ...

عایشه قیزاردی . فقط چاقیر حافظک النده کی صاری آلونلری کوردکجه دامارلری کدوشه یوردی . او ، بوینه خانلری کبی آلتون طاقانی نه قادارده آرزو ایتشدی .. باشینی اکی اورمه صاچنک آراسنه قاپایه رق ، تیره یین دوداقلریله « بکی ... » دیدی . آرتق چاقیر حافظ سونجندن ده لی کبی اوطه سینه قوشدی .. بر آزاوطه یی دوزه لندی و صبرسنزلقله کیجه یی بکله دی .

.....

اشرفدندی . متصرفه چاقیر حانلی توصیه ایتدی . چاقیر حافظ هر کون متصرفک کوچوک قیزی نه درس ویرمه یه باشلادی . متصرفک استانبولده تحصیلی اکیال ایتمش یتیشکدن بر قیزی واردی . قادی نرک چارشاف ایچنده ترله دیکی و بونالدینی بر زمانده بیه متصرفک بویوک قیزی امینه ، ارککلردن قاجیور ، باش آجیق آته بینرک قصبه ده دولاشیوردی .

امینه ، صیقیلدیمی زمانر چاقیر حافظک یانه کیدیور ، قاردائی اوقورکن اوده بسیط فکر صوفته ایله اکل نیوردی . — خوجا اندی .. ناصل استانبولده بورانک فرقی وارمی ؟ ...

— نه دیمه زسک افندم .. استانبول جنت مثالی ... اما ولکن کوکاک حوشلانه چنی حوریلر بودیارلره فرار ایله مش .. بزده تعقیلرینه معنا ویرمیوردق .. فقط کون کچدکجه حافظک یورکنده آله ولر باش کوستریوردی . کیجه لری امینه رؤیا نه کیریور ، اونی هیجان یچریسند ، بونالتیوردی .

برکون کوزل و یانیق سسنی امینه یه دیکلتمک ایسته دی . او کون درسه گیمیه جکدی . متصرفک عائله نیک حمامک صیره سینه گیده جککی بیسوردی . قصبه نیک کنارنده کی بر آغاجک دینه اوطوردی . تام آراه لر کچرک یانیق سیسله قصبه نیک تور کیسنی سوبله مه یه باشلادی .

« کوناهیله نیک قیزلری آمینه م حمامه چوریلدی »

« یایلا بوللرنده آمینه م آرابام ده وریلدی »

یایی آراه نیک ایچندن آمینه نیک باشی کوروندی . آلیله حافظه برسلام ووردی .. آرتق حافظ مقابله کورمشدی . سونجندن چیلدیراجق کبی اولدی .. درحال تورکینک آرقه سنی سوبله مه یه باشلادی .

« اوچ بشی برلک طاقیم آمینه م طومبول بیاض بوینگه یک کوچو جکدن آلیشمش سیک آمینه م خوارده لر قوینه » آراه اوزاقلاشدی .. حافظ برمدت کندی کندینه تورکیلر سوبله دی .. آقشام قارا کلغنده اوینه دوندی . ایرتسی صباح متصرفک ژاندارمه سی چاقیر حافظی چاغیردی متصرف آتش پوس کورسوردی . قیزی نه علنایول اورته سندده اعلان عشق ایدن بو حافظک تربیه سنی

کجه اولمشدی. چوقدنبری یاووقلیسنی کورمه‌مین حسین، قائم مقامک اوینک اطرافنده دولاشیوردی. حسین بردنبره بر قارالتی نک اودن دیشاری چیققدیغنی فرق ایستدی. آغاچلرک آرقه‌سنه صاقلانه‌رق بو قارالتی بی تعقیبه قویولدی.. قارالتی متروک مدرسه‌نک اوکنده قایب اولدی.. حسین شبه‌له‌نمه‌یه باشلادی.. در حال قهوه‌یه دوندی. مفتی، امامی و قهوه‌ده بولومان آغالی طوبلادی. متروک مدرسه‌نک اطرافنی صاردیله.. بر آز صوکره عایشه سیاه چارشافنه بورونه‌رک امامک یانه کیدرکن، چاقیر حافظک آچیق باشله بر ده‌لی کبی مدرسه‌نک قارشیدنده کی حمامه دالیدی کورولدی.

— ۶ —

چاقیر حافظ بو قصبه‌ده ده طوتوناماممشدی.. آرتق هرکس اوندن نفرت و لعنتله بحث اییدیوردی. یالکیز مفتی، چاقیر حافظک عامینه سویله تمیور، اونک چاپقیناغندن بحث آچیلدقجه:

— چاپقیندی، چاپقیندی آمادینه قوی ایدی؛ کورمه. دیکنمی؟ آدام اوتهاکه‌لی دقیقه‌ده بیله کنندی فریضه غسلی ادا ایچون حمامه دار آتدی.. «دیوردی. حکمت یوق

قارالبر مجزوره مکتوبلر:

اجتهادک ۱ شباط ۱۹۲۷ تاریخی نسخه‌سنده کنجلیکمه خطاباً یازمش اولدیغیزک آتشی مقاله‌بی انتشارندن تام ایکی هفته صوکر (ویانه) دن عودتمده هیجانله اوقودم. حق‌مده دائماً براز ایستدیکیز قیمتی توجه بو وسیله ایلده تشکر ایدرم. رسمی وخصوصی مشغولیتلرم آراسنده بر سطر یازی یازمغه وقتم مساعد اولادینی حالد مقاله‌کیزک وجوده کتیره جکی اهمیتلی عکس‌لری و حکملری دوشونه‌رک هر شیئه ترجیحاً جوابی حاضرلادم.

مشترک تحصیل مسئله‌سنده اولدینی کی بودفعده اجتهاد ستولری بزم معارضه فکریه‌مه زمین اولویور. معافیته هر ایکی طرفده حسن نیت و تسامح فکری اولدقدن صوکر مبارزه فکریه‌مزدن بارقه حقیقتک دوغاجغه کیسه‌نک شبه‌یه‌حق یوقدر. (اجتهاد) ده‌کی مقاله‌کیزک موضوعنی کنجلی جمعیت خرس‌تیا‌یه‌سنده کوردیکم تشکیلات دولایسیله سویل‌دیکم برجه‌ل تشکیل اییدیور! فقط مساعدیه کزه مفروراً تفسیر وایضاح ایدم که اوجاغه وکنجلیکه معاونت مسئله‌سندن بحث ایستدیکم زمان حکومت یاردینی

بر دقیقه اولسون دوشونعه‌مش ایدم. چونکه حکومتیز انقلاب تاریخنده تورک اوجانک ایضا ایستدیکي مهم وظیفه‌لری پک بویوک برقدر شناسلقله تدکیرائش، ممکن اولان یاردینی هیچ بروقت اسیرکه‌مه‌مشدر. اسکی براوجاقلی صفتیه شکرانی بو وسیله ایله اعلان ایتمک فرصتی ویردیکیز ایچون سزه تشکریم. بومهم نقطه‌بی تشریح ایستدکدن صوکر اکلیم معاونت مسئله‌سنه!.. جودت بک افندی ذات‌عالی‌لری هم‌هکیم هم‌ده حکیم‌سکیز! بناء علیه الکزده‌کی علموفن نیشتریه حادثه‌لری مثبت برصورتده تدقیق ایتمکسزین صیرتی میلونلرجه دولار خزینه‌سنه دایایان برتشکیلاتی مثال آلارق تورک کنجلیکینی مؤاخذه کزنه‌درجه‌ده دوغیردر؟ مناقشه‌مه اساسلی صورتده باشلامه‌دن اول برآزه سزه کنجلیک حقنده کندی دوشونجه‌لرمدن بحث ایدم: بیلم بک کونک حادثه‌لرین تعقیب اییدیورم‌سکیز. تورک اوجانی کنجلیک انجمننک رسم کشاننده پروغراهمک اساسلی ماده‌لری احتوالیدن برنطق ایراد ایتیش واوراده دیشدرم که: «بک کنجلیک فرغت نفس وحس دیکرینی آشیلا یاجیز. اولرده تشبث شخصی و فکر تعقیب حسلرینی او یان‌دیره جغیز. حردوشونمه‌بی، دوشون‌دیکینی جسارت و متانتله یایمانی اوکره‌ته‌جکیز. اونی خیال‌دن حقیقته کوتوره‌جکیز. فکر، بدناً، سمیه، متین برتورک کنجلیکی یتشدیره‌جکیز. غایه‌میزک کوچلیکنه ایمان اییدیورز. فقط سقاریا معجزه‌سنی یاراتان تورک اولادلری هیچ بر مانعه و مشکلات قارشوسنده بیامایه‌حق و غایه‌سنه هر حالده ایشه جکدر». ایشته جودت بک افندی! بزبویور غرام آلتنده یورویورز. وبویولده یورورکن پسقولوژی و حیات قانونلرینی ده کندنمه ره‌بوتلقی اییدیورز. بن نه «فردلریوق جمعیت وار» بین دورق‌هایم فلسفه‌سنه، نه ادمون‌ده‌موله‌ن وسزک تعقیب ایستدیکیز مفرط فردجیل‌سکه طرفدارم. فردو جمعیت بوا یکی کیمت و کیفیت نه یکدیگرینه ترجیح اییدله‌لی، نه‌ده بریسی اهل اییدله‌لی در.

آنقوساقسون عرقنک تشبث شخصی اساسی اطرافنده یوکسلان تربیه‌سیستمه‌بی تقدیر ایدنلرده‌م؛ فقط میدانده بر حقیقت وارکه! آوروپای شمالی‌ده باشایان بو عرقله جنوب قوملری آره‌سنده یالکیز مورفولوژیک دکل عینی زمانده پسقولوژیک و قاراقتر تشکلاتی نقطه‌نظرندن ده پک بویوک فرقلر وارد. بناء علیه عیناً آنقوساقسون تربیه‌سنی قبول ایدم دیمک نجه علمی بردوشونوش اولاماز. سز لاتین تربیه‌سنی اتهام اییدیورسکیز، بیلیرسکیز که بن جرمن علم و عرفانندن مستفید اولمش برکنجیم. آلمان ملتک علم‌قدرتنه، چالیشمه‌قابلیتنه حیران اولانلردم؛ فقط مملکت‌مزدده آلمان تربیه قانونلرینی تطبیق ایدم دیه برادعاده بولونامام. ملتک کرک ذهنی کرکسه روحی قابلیتلرینی، محیطک، ارثیت قانونلرینک انسانلر اوزرنده‌کی تأثیرلرینی اساس اتخا ایدهرک بویله بر ادعادن اورکیورم. مملکت‌مزد ایچون خله‌میزک اساس سمجیه‌لرینی نظر دفته آلارق مستقل وخصوصی بر تربیه قانونی یاراتمق مجبوریتنده‌م. بواسا‌لر حاضر لانه‌جیه قدر بر انتقال و بحران دوره‌سی کچیرمک‌مزد طبیعیدر؛ فقط بودورده چوق سورمز. بلکه بوتون شرق، ملت‌لری ایچون بر اورنک